

“ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ”

<http://diatrofikaipolitismos.blogspot.gr/>

Πηνελόπη Ξανθίδου

Σχολική Σύμβουλος Π.Ε., Πρόεδρος της Επιτροπής Σχ. Δραστηριοτήτων

Χαρίκλεια Τερζητάνου

Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Διεύθυνσης ΠΕ Αν. Θεσσαλονίκης

Ιωάννης Τομπούλογλου

Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Διεύθυνσης ΠΕ Αν. Θεσσαλονίκης

Το Δίκτυο υλοποιήθηκε στα πλαίσια εκπόνησης προαιρετικών προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και απευθύνθηκε σε όλους τους εκπαιδευτικούς των Νηπιαγωγείων και των Δημοτικών Σχολείων της Αν. Θεσσαλονίκης. Συμμετείχαν τελικά 75 σχολικές μονάδες και 250 εκπαιδευτικοί. Η υποστήριξή τους πραγματοποιήθηκε μέσω :

- παροχής εκπαιδευτικού υλικού με τις απαραίτητες πληροφορίες και προτάσεις δραστηριοτήτων
- δημιουργίας ιστολογίου για τη διάχυση τόσο των προτάσεων όσο και των εκπαιδευτικών παραγώγων: <http://diatrofikaipolitismos.blogspot.gr/>
- πραγματοποίησης πέντε θεματικών επιμορφωτικών συναντήσεων
- διοργάνωσης εκδηλώσεων προαιρετικής παρουσίασης των έργων των μαθητών/τριών

1. Σκοπός του Δικτύου

Ο κύριος σκοπός του δικτύου ήταν η ανάδειξη των ποικίλων οπτικών, μέσα από τις οποίες μπορεί να προσεγγιστεί μία έννοια στα πλαίσια της διαθεματικότητας.

Ειδικότερα επιδιώχθηκε οι εμπλεκόμενοι:

- Να επεξεργαστούν το θέμα της διατροφής μέσα από πολιτισμικές προσεγγίσεις.
- Να αντιληφθούν την πολύπλευρη πολιτιστική διάσταση του θέματος.
- Να έρθουν σε επαφή με ποικίλες μορφές της τέχνης και να δημιουργήσουν μέσα από αυτές.
- Να αντιληφθούν τη διαχρονική πορεία και αξία της διατροφής.
- Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα διατήρησης ορθών διατροφικών συνηθειών μέσα από την επεξεργασία διαχρονικών συνηθειών.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες έρευνας.
- Να διαμορφώσουν δημιουργική και κριτική σκέψη.
- Να εργαστούν ομαδικά και συλλογικά για την παραγωγή κοινού αποτελέσματος.

2. Θεματικές ενότητες του Δικτύου

Οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν ένα ή και περισσότερα θέματα από τις παρακάτω ενότητες :

- **Γλώσσα:** Παροιμίες, Αινίγματα, Ανέκδοτα, Παραμύθια, Λογοτεχνικά Βιβλία, Ποιήματα, Συνταγές
- **Ιστορία–Μυθολογία:** Μύθοι, Αρχαία Ελλάδα, Βυζάντιο, Οθωμανική Αυτοκρατορία
- **Θρησκεία–Λαογραφία:** Εκκλησία - Θεία Λειτουργία - Νηστεία, Εορτές, Ήθη και Έθιμα, Παραδοσιακές Συνταγές, Ψωμί και γλυκίσματα από την αρχαιότητα έως σήμερα
- **Εικαστικά:** Έργα τέχνης από την αρχαιότητα ως σήμερα και θεματικά έργα τέχνης

- **ΜΜΕ:** Κινηματογραφικές ταινίες, ραδιοφωνικές εκπομπές, μαθητικός τύπος, περιοδικά
 - **Θέατρο:** Θεατρικά κείμενα, τεχνικές δραματοποίησης, θεατρικά παιχνίδια
 - **Φυσική Αγωγή:** Κινητικά και συμβολικά παιχνίδια, χοροί
 - **Μουσική:** Τραγούδια, μουσικοκινητικές δραστηριότητες
 - **Πληροφορική:** Σχετικές δραστηριότητες στη ψηφιακή τεχνολογία
- Όλες οι ενότητες υποστηρίχτηκαν με αντίστοιχα επιμορφωτικά σεμινάρια και εισηγήσεις.**

3. Χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης

Ακολουθήθηκε το παρακάτω χρονοδιάγραμμα:

- **Σεπτέμβριος:** Προεργασία από τους ιδρυτές του Δικτύου, αποστολή πρόσκλησης στα σχολεία
- **Οκτώβριος:** Δηλώσεις συμμετοχής - Εισαγωγικό επιμορφωτικό σεμινάριο και παροχή υλικού (29/10)
- **Νοέμβριος έως Μάιος:** Επιμορφωτικές συναντήσεις (29/10 – 15/12 – 6/2 – 13/3 - 5/5)
- **Μάιος & Ιούνιος:** Συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών στις εκδηλώσεις παρουσίασης των προγραμμάτων Πολιτιστικών Θεμάτων και Αγωγής Υγείας (εκθέσεις, θεατρικά, προβολές ...)
- **Ιούνιος:** Απολογισμός και αξιολόγηση του Δικτύου

4. Συντονιστική επιτροπή

Η συντονιστική επιτροπή του Δικτύου απαρτίστηκε από τους κάτωθι:

- Ξανθίδου Πηνελόπη, Σύμβουλος Π.Ε., Πρόεδρος της Επιτροπής Σχ. Δραστηριοτήτων
- Πολυζωίδης Άγγελος, Αναπληρωτής Δ/ντής Π.Ε. Αν. Θεσσαλονίκης
- Τερζητάνου Χαρίκλεια, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Διεύθυνσης ΠΕ Αν. Θεσσαλονίκης
Τομπούλογλου Ιωάννης, Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Διεύθυνσης ΠΕ Αν. Θεσσαλονίκης
- Κωνσταντίνα Χατζάρα, Καθηγήτρια Πληροφορικής

5. Αξιολόγηση – Απολογισμός

Ο παρόν απολογισμός προέκυψε από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων, που συμπλήρωσε το 88% των εκπαιδευτικών των παρακάτω Δημοτικών Σχολείων, που συμμετείχαν στο Δίκτυο:

1ο Δ. Σ. Ασβεστοχωρίου, 1ο Δ.Σ. Βασιλικών, 1ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, 1ο Δ.Σ. Καρδίας, 1ο Δ.Σ. Νέας Μηχανιώνας, 1ο Δ.Σ. Ν. Ραιδεστού, 1ο Δ.Σ. Τριανδρίας, 1ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 1ο Νηπ. Ν. Μηχανιώνας, 1ο Νηπ. Πλαγιαρίου, 10ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, 11ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 12ο Δ.Σ. Ειδικής Αγωγής Θεσσαλονίκης, 12ο Νηπ. Καλαμαριάς, 13ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, 14ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 18ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 19ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 106ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 109 Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 2ο Δ.Σ. Ασβεστοχωρίου, 2ο Δ.Σ. Επανομής, 2ο Δ.Σ. Θέρμης, 2ο Νηπ. Τριλόφου, 2ο Π.Π. Νηπ. Α.Π.Θ., 20ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, 20ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 22ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 23ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 28ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 29ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 3ο Δ.Σ. Θέρμης – Τριαδίου, 3ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, 3ο Νηπ. Τριλόφου, 3ο Νηπ. Φιλύρου, 3ο Π.Π. Νηπ. Α.Π.Θ., 30ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 31ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 32ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 35ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 4ο Δ.Σ. Θέρμης, 4ο Ειδικό Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 4ο Νηπ. Καλαμαριάς, 40ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 41ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 43ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 43ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 49ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 54ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 56ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 59ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 6ο Νηπ. Θέρμης, 61ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 66ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 7ο Νηπ. Καλαμαριάς, 77ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 8ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, 8ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 81ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 84ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 85ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 87ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 88ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 9ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 90ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, 90ο Νηπ. Θεσσαλονίκης, 92ο Δ.Σ. Θεσσαλονίκης, Δ.Σ.

1) **Θεματικές**, με τις οποίες ασχολήθηκαν τα συμμετέχοντα τμήματα:

- Εικαστικά : 85,63%
- Μουσική : 61,70%
- Κινηματογράφος : 5,85%
- Χορός : 38,29%
- Λογοτεχνία : 63,29%
- Κόμικς : 9,57%
- Ιστορία : 42,55%
- Μυθολογία : 33,51%
- Άλλο : 35,63%

2) Βαθμός, στον οποίο πέτυχαν οι **στόχοι** του προγράμματος:

Καθόλου: 0%

Λίγο: 1,25%

Πολύ: 56,95%

Πάρα πολύ: 41,8%

3) Βαθμός, στον οποίο εκδήλωσαν **ενδιαφέρον οι μαθητές** για το πρόγραμμα:

Καθόλου: 0%

Λίγο: 0,9%

Πολύ: 46,64%

Πάρα πολύ: 52,46%

4) Απόψεις εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρησιμότητα του **εκπαιδευτικού υλικού**, που παρέλαβαν οι εκπαιδευτικοί από τους Υπεύθυνους Αγωγής Υγείας και Πολιτιστικών Θεμάτων και του **υποστηρικτικού blog**:

Αρνητικές (4,2%):

- Απαιτούνταν περισσότερο εκπ/κό υλικό για νηπιαγωγεία (3,2%)
- Δεν παρουσιαζόταν το υλικό στο blog από τους επιμορφωτές ή το αναρτούσαν καθυστερημένα (1%)

Θετικές (95,8%):

- Πολύ καλά οργανωμένο
- Ενημερωμένο
- Ολοκληρωμένη προσφορά γνώσεων
- Υλοποιήσιμο
- Πηγή έμπνευσης
- Ωφέλιμο
- Ευφάνταστο και ποικίλο
- Περιεκτικό με πολλές κατευθύνσεις
- Ικανοποιητικά υποστηρικτικό για το πρόγραμμα
- Κατευθυντήριο

- Εύκολο
- Κατανοητό
- Αφορμή για ομαδικές δραστηριότητες
- Προσαρμοσμένο στα δεδομένα των ενδιαφερόντων της ομάδας
- Προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μαθητών
- Άμεσα προσβάσιμο
- Πολυδιάστατο
- Πληρέστατο
- Άντληση νέων ιδεών και τρόπων διδασκαλίας πιο προσιτών για τα παιδιά
- Χρήσιμο και ενδιαφέρον
- Λειτουργήσε συμπληρωματικά στις επιμορφωτικές συναντήσεις
- Παράγοντας επαναπροσδιορισμού των δραστηριοτήτων στο πρόγραμμα
- Άντληση πολλών πληροφοριών από το blog

5) Απόψεις εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρησιμότητα των **επιμορφωτικών συναντήσεων**, που συμμετείχαν οι εκπαιδευτικοί:

Αρνητικές (1,5%):

- Δεν υπήρξε ενημέρωση για τη διεξαγωγή τους (0,5%)
- Χάνεται η ποιότητα στην ποσότητα των συναντήσεων (0,5%)
- Να υπάρχει διαχωρισμός σεμιναρίων για δασκάλους και νηπιαγωγούς (0,5%)

Θετικές (98,5%):

- Ενημερωτικές και κατατοπιστικές
- Σημαντικές
- Βοηθητικές
- Εποικοδομητικές
- Διαφωτιστικές
- Στοχευμένες
- Κατευθύνσεις και πηγές
- Καινούρια ερεθίσματα
- Κατανόηση επιμέρους θεματικών
- Αμεσότητα και πρωτοτυπία
- Άντληση νέων ιδεών, μεθόδων, τρόπων διδασκαλίας
- Νέες εμπειρίες
- Ικανοποιητικές
- Πολύτιμα βιωματικά εργαστήρια
- Πρακτικό ενδιαφέρον
- Ανάπτυξη γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων
- Ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών
- Αλληλεπίδραση
- Βοήθημα στη διαδικασία ένταξης των βιωματικών καταστάσεων των παιδιών στο σχολικό μαθησιακό περιβάλλον και στη μετάλλαξή τους σε διδακτικές δραστηριότητες
- Βοήθημα στην υλοποίηση του σχεδιασμού του προγράμματος στα πλαίσια μιας επικοινωνιακής σχέσης των μελών της ομάδας

6) Οφέλη που αποκόμισαν **οι εκπαιδευτικοί** από την υλοποίηση του προγράμματος :

- Διεύρυνση των γνώσεων
- Νέες εμπειρίες
- Μεγαλύτερη επαφή με τους μαθητές
- Προσωπική εξέλιξη, μαθησιακά και τεχνολογικά
- Δόθηκαν κίνητρα αυτοεξέλιξης

7) Οφέλη που αποκόμισαν οι **μαθητές** από την υλοποίηση του προγράμματος :

- Καλύτερη εμπέδωση εννοιών σχετικών με τη διατροφή
- Θετική στάση σε ζητήματα υγείας, διατροφής και πολιτισμού
- Ευαισθητοποίηση
- Απόκτηση κριτικής στάσης απέναντι στις διατροφικές συνήθειες
- Αλλαγή στις διατροφικές συνήθειες των μαθητών
- Σπουδαιότητα της σωστής διατροφής στη ζωή τους μέσω παιχνιδιών και βιωματικής μάθησης
- Απόκτηση πολιτισμικών αξιών
- Εξοικείωση με τις τέχνες με αφορμή τη διατροφή
- Δημιουργική έκφραση
- Καλλιτεχνική έκφραση
- Καλλιέργεια καλλιτεχνικού κριτηρίου και πρωτοβουλίες
- Δημιουργικότητα
- Ευχαρίστηση
- Ψυχαγωγία
- Αισθητική απόλαυση μέσω διαφόρων έργων τέχνης
- Σωματική έκφραση
- Ενίσχυση αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης
- Πνεύμα εθελοντισμού
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων σύγκρισης
- Πνεύμα συνεργασίας
- Ομαδική δουλειά
- Αλληλεπίδραση μέσα από το παιχνίδι, τη μουσική, το χορό και το θέατρο
- Επικοινωνία
- Κοινωνικοποίηση
- Ενθουσιασμός για ομαδική εργασία
- Ικανότητα σχεδίασης ατομικού προγράμματος ισορροπημένης διατροφής
- Εμπλουτισμός λεξιλογίου και γνωριμία με τη γερμανική κουζίνα
- Ανάπτυξη του λόγου
- Παραγωγή εικαστικών έργων
- Εκμάθηση παραδοσιακών χορών
- Πιο ευχάριστη και αποτελεσματικότερη προσέγγιση της γνώσης

8) **Δυσκολίες** που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί στη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος:

- Καμία ιδιαίτερη δυσκολία (43%).
- Έλλειψη χρόνου / πίεση ύλης (29%)

- Έλλειψη / ανεπάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής (αίθουσες, εξοπλισμός, μέσα) (37%)
- Μη ικανοποιητικά υποστηρικτικό οικογενειακό περιβάλλον (π.χ. βιντεοσκόπηση, εκπαιδευτικές επισκέψεις) (7%)
- Ύπαρξη δυσκολιών στο στάδιο της συλλογικής προσπάθειας και της ενεργής συμμετοχής και εμπλοκής όλων
- Σχετική απροθυμία των μαθητών στην έρευνα
- Δισταγμός των παιδιών απέναντι σε πρωτόγνωρες γεύσεις
- Προβλήματα πειθαρχίας λόγω ηλικίας
- Θέματα συντονισμού κατά τη διάρκεια ομαδικών δραστηριοτήτων
- Μεγάλος αριθμός μαθητών στην τάξη
- Δυσκολία εξεύρεσης δώρων για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων

(Εκτός από τις τέσσερις πρώτες, οι υπόλοιπες προαναφερθείσες δυσκολίες κυμαίνονται σε ένα ποσοστό από 0,5-2%).

Συμπεράσματα

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η απόλυτη πλειοψηφία (σχεδόν 99%) των συμμετεχόντων θεωρεί ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι του προγράμματος. Στα ίδια επίπεδα οι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν πολύ θετικά τη χρησιμότητα τόσο του εκπαιδευτικού υλικού όσο και των επιμορφωτικών συναντήσεων. Αυτό φαίνεται και από το υψηλό ποσοστό συμμετοχής τους σε αυτές. Τα οφέλη που απεκόμισαν οι μαθητές ήταν πολλά και ποικίλα και συνάδουν πλήρως με τις κατευθύνσεις της σύγχρονης παιδαγωγικής. Πολύ σημαντική κρίνεται η διατήρηση του ενδιαφέροντος των παιδιών σε υψηλά επίπεδα. Κυριότερες θεματικές προσέγγισης της διατροφής από τους συμμετέχοντες ήταν τα εικαστικά (τέχνες, ζωγραφική, κολάζ κλπ.), η λογοτεχνία (παραμύθια, αφηγήσεις, βιβλία κλπ.), η μουσική, η ιστορία/μυθολογία και ο χορός.